

УДК 343.2/.7(476+478)(094.4)
ББК 67.9(4Біл)408-3+67.9(4Мол)408-3
К82

Станіч В. С.

К82 / Кримінальний кодекс Республіки Білорусь, Кримінальний кодекс Республіки Молдова під ред. В. Л. Менчинського. Переклад на українську мову – Т. В. Руденко. – К. : ОВК, 2016. – 462 с.

ISBN 978-617-7159-17-8

У книзі представлено повний текст кримінального закону Республіки Білорусь та Республіки Молдова із змінами та доповненнями станом на 01.01.2016 року. Текст викладений на українській мові.

Видання розраховане на практикуючих юристів, науковців, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, а також може бути корисним усім, хто цікавиться законодавством іноземних держав.

Усі права захищені.

Без письмового дозволу видавництва забороняється відтворення цієї книги повністю або частково будь-якими способами та в будь-якій формі, у тому числі в мережі Інтернет.

УДК 343.2/.7(476+478)(094.4)
ББК 67.9(4Біл)408-3+67.9(4Мол)408-3

© Станіч В. С., 2016
© Руденко Т. В., 2016
© ОВК, 2016

ISBN 978-617-7159-17-8

ЗМІСТ

Вступне слово.....48

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ І. КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН

ГЛАВА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....49

Стаття 1. Кримінальний кодекс Республіки Білорусь 49

Стаття 2. Завдання Кримінального кодексу.....49

Стаття 3. Принципи кримінального закону і кримінальної
відповідальності 49

Стаття 4. Роз'яснення окремих термінів Кримінального кодексу 50

ГЛАВА 2. ДІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ У ПРОСТОРИ І У ЧАСІ.....53

Стаття 5. Дія цього Кодексу відносно осіб, які скоїли злочини
на території Республіки Білорусь.....53

Стаття 6. Дія цього Кодексу відносно осіб, які скоїли
злочин поза межами Республіки Білорусь 54

Стаття 7. Видача особи, яка скоїла злочин 55

Стаття 8. Преюдиціальне значення скоєння злочину на
території іноземної держави 55

Стаття 9. Дія кримінального закону у часі 55

РОЗДІЛ ІІ. ПІДСТАВИ ТА УМОВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ГЛАВА 3. ЗЛОЧИННЕ ДІЯННЯ.....56

Стаття 10. Злочин як підстава кримінальної відповідальності.....56

Стаття 11. Поняття злочину 56

Стаття 12. Категорії злочинів.....57

Стаття 13. Приготування до злочину 57

Стаття 14. Замах на злочин 58

Стаття 15. Добровільна відмова від злочину.....58

Стаття 16. Співучасть у злочині 58

Стаття 17. Скоєння злочину групою	59
Стаття 18. Організована група	59
Стаття 19. Злочинна організація	60
Стаття 20. Звільнення від кримінальної відповідальності учасника злочинної організації або банди	60
ГЛАВА 4. ВИНА	60
Стаття 21. Вина і її форми	60
Стаття 22. Скоєння злочину навмисно	61
Стаття 23. Скоєння злочину з необережності	61
Стаття 24. Вина у злочині, не пов'язаному із настанням наслідків	61
Стаття 25. Поєднання наміру і необережності при скоєнні злочину (складна вина)	61
Стаття 26. Невинне заподіяння шкоди (випадок)	62
ГЛАВА 5. УМОВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	62
Стаття 27. Вік, з якого настає кримінальна відповідальність	62
Стаття 28. Неосудність	63
Стаття 29. Зменшена осудність	63
Стаття 30. Кримінальна відповідальність особи, яка скоїла злочин у стані сп'яніння	63
Стаття 31. Скоєння діяння у стані афекту	64
Стаття 32. Адміністративна або дисциплінарна преюдиція	64
Стаття 33. Діяння, що тягнуть за собою кримінальну відповідальність за вимогою потерпілого	64
ГЛАВА 6. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ	66
Стаття 34. Необхідна оборона	66
Стаття 35. Заподіяння шкоди при затриманні особи, яка скоїла злочин	66
Стаття 36. Гостра необхідність	67
Стаття 37. Помилка у наявності обставин, що виключають злочинність діяння	67
Стаття 38. Перебування серед співучасників злочину за спеціальним завданням	67
Стаття 39. Діяння, пов'язане з ризиком	67
Стаття 40. Виконання наказу або розпорядження	68
ГЛАВА 7. МНОЖИННІСТЬ ЗЛОЧИНІВ	68

Стаття 41. Повторність злочинів	68
Стаття 42. Сукупність злочинів	68
Стаття 43. Рецидив злочинів	69

**РОЗДІЛ III.
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

ГЛАВА 8. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	70
---	-----------

Стаття 44. Кримінальна відповідальність та її цілі	70
Стаття 45. Судимість.....	70
Стаття 46. Реалізація кримінальної відповідальності	70

ГЛАВА 9. ПОКАРАННЯ І ЙОГО ВИДИ.....	71
--	-----------

Стаття 47. Поняття покарання	71
Стаття 48. Види покарань.....	71
Стаття 49. Громадські роботи	71
Стаття 50. Штраф.....	72
Стаття 51. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.....	73
Стаття 52. Виправні роботи	73
Стаття 53. Обмеження по військовій службі	74
Стаття 54. Арешт.....	75
Стаття 55. Обмеження волі	75
Стаття 56. Виключена	76
Стаття 57. Позбавлення волі	76
Стаття 58. Довічне ув'язнення	78
Стаття 59. Смертна кара	78
Стаття 60. Позбавлення військового або спеціального звання	79
Стаття 61. Конфіскація майна	79

ГЛАВА 10. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....	79
---	-----------

Стаття 62. Загальні засади призначення покарання.....	79
Стаття 63. Обставини, що пом'якшують відповідальність.....	80
Стаття 64. Обставини, що обтяжують відповідальність	81
Стаття 65. Призначення покарання при рецидиві злочинів.....	82
Стаття 66. Призначення покарання за злочин, скоєний у співучасті.....	82

ЗМІСТ – Кримінальний кодекс Республіки Білорусь

Стаття 67. Призначення покарання за незавершений злочин.....	83
Стаття 68. Виключена.....	83
Стаття 69. Призначення покарання за наявності пом'якшуючих обставин.....	83
Стаття 69.1. Призначення покарання у випадку укладення досудової угоди про співпрацю.....	83
Стаття 70. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачене за даний злочин.....	84
Стаття 71. Призначення покарання при повторюваності злочинів, що не утворюють сукупність.....	84
Стаття 72. Призначення покарання за сукупністю злочинів.....	85
Стаття 73. Призначення покарання за сукупністю вироків.....	86
Стаття 74. Правила складення покарань.....	86
Стаття 75. Правила зарахування строків утримання під вартою і домашнього арешту.....	87
Стаття 76. Обчислення строків покарання.....	87
ГЛАВА 11. ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	87
Стаття 77. Засудження з відстрочкою виконання покарання.....	87
Стаття 78. Засудження з умовним незастосуванням покарання.....	89
Стаття 79. Засудження без призначення покарання.....	91
Стаття 80. Превентивний нагляд.....	91
Стаття 81. Профілактичний нагляд за засудженим.....	93
ГЛАВА 12. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ І ПОКАРАННЯ.....	94
Стаття 82. Загальні положення про звільнення від кримінальної відповідальності і покарання.....	94
Стаття 83. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.....	94
Стаття 84. Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.....	95
Стаття 85. Незастосування строків давності.....	96
Стаття 86. Звільнення від кримінальної відповідальності з притягненням особи до кримінальної відповідальності.....	96
Стаття 87. Звільнення від кримінальної відповідальності в силу втрати діянням або особою суспільної небезпеки.....	97
Стаття 88. Звільнення від кримінальної відповідальності у	

зв'язку із дійовим каяттям	97
Стаття 88.1. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із добровільним відшкодуванням заподіяних збитків (шкоди), сплатою прибутку, отриманого злочинним шляхом.....	98
Стаття 89. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим	98
Стаття 90. Умовно-дostroкове звільнення від покарання.....	98
Стаття 91. Заміна не відбутої частини покарання на більш м'яке	100
Стаття 92. Звільнення від покарання або заміна покарання на більш м'яке через захворювання.....	101
Стаття 93. Відстрочка відбування покарання вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей у віці до трьох років.....	102
Стаття 94. Звільнення від покарання внаслідок надзвичайних обставин.....	103
Стаття 95. Амністія.....	103
Стаття 96. Помилування.....	103
ГЛАВА 13. ПОГАШЕННЯ І ЗНЯТТЯ СУДИМОСТІ.....	104
Стаття 97. Погашення судимості.....	104
Стаття 98. Зняття судимості	105
Стаття 99. Правове значення погашення і зняття судимості	106

**РОЗДІЛ ІV.
ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ І ЛІКУВАННЯ**

ГЛАВА 14. ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ І ЛІКУВАННЯ	106
Стаття 100. Цілі застосування примусових заходів безпеки і лікування	106
Стаття 101. Примусові заходи безпеки і лікування, що застосовуються до осіб, які страждають психічними розладами (захворюваннями).....	106
Стаття 102. Підстави призначення примусових заходів безпеки і лікування	107
Стаття 103. Зміна і припинення застосування примусових заходів безпеки і лікування.....	107
Стаття 104. Притягнення до кримінальної відповідальності або до відбування покарання після застосування примусових заходів безпеки і лікування	108

Стаття 105. Зарахування часу застосування примусових заходів безпеки і лікування.....	108
Стаття 106. Застосування примусових заходів безпеки і лікування відносно осіб зі зменшеною осудністю	109
Стаття 107. Застосування примусових заходів безпеки і лікування до осіб, які страждають хронічним алкоголізмом, наркоманією або токсикоманією.....	109

РОЗДІЛ V.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ, ЯКІ СКОЇЛИ ЗЛОЧИНИ У ВІЦІ ДО ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ

ГЛАВА 15. ПОКАРАННЯ І ЙОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ОСОБАМ, ЯКІ СКОЇЛИ ЗЛОЧИНИ У ВІЦІ ДО ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ..... 110

Стаття 108. Кримінальна відповідальність неповнолітніх	110
Стаття 109. Види покарань.....	110
Стаття 110. Громадські роботи	110
Стаття 111. Штраф	110
Стаття 112. Позбавлення права займатися певною діяльністю	111
Стаття 113. Виправні роботи.....	111
Стаття 114. Арешт.....	111
Стаття 114.1. Обмеження волі.....	111
Стаття 115. Позбавлення волі	111
Стаття 116. Призначення покарання	112
Стаття 117. Засудження неповнолітнього із застосуванням примусових заходів виховного характеру	112

ГЛАВА 16. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ І ПОКАРАННЯ ОСІБ, ЯКІ СКОЇЛИ ЗЛОЧИНИ У ВІЦІ ДО ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ..... 114

Стаття 118. Звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності.....	114
Стаття 119. Умовно-дострокове звільнення від покарання.....	114
Стаття 120. Заміна не відбутої частини покарання на більш м'яке	116
Стаття 121. Погашення судимості.....	117

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ VI.

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ

ЛЮДСТВА ТА ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ

ГЛАВА 17. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ І БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА	118
Стаття 122. Підготовка або ведення агресивної війни	118
Стаття 123. Пропаганда війни.....	118
Стаття 124. Акт тероризму відносно представника іноземної держави або міжнародної організації.....	118
Стаття 125. Напад на заклади, що користуються міжнародним захистом.....	119
Стаття 126. Акт міжнародного тероризму	119
Стаття 127. Геноцид.....	120
Стаття 128. Злочини проти безпеки людства.....	120
Стаття 129. Виробництво, накопичення або розповсюдження заборонених засобів ведення війни	121
Стаття 130. Розпалювання расової, національної або релігійної ворожнечі або розбрату.....	121
Стаття 131. Екоцид.....	121
ГЛАВА 18. ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ І ЗВИЧАЇВ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ.....	121
Стаття 132. Вербування, навчання, фінансування і використання найманців	121
Стаття 133. Найманство.....	122
Стаття 134. Застосування зброї масового ураження.....	122
Стаття 135. Порухення законів і звичаїв війни	122
Стаття 136. Злочинні порушення норм міжнародного гуманітарного права під час військових конфліктів.....	123
Стаття 137. Бездіяльність або віддання злочинного наказу під час військового конфлікту	124
Стаття 138. Незаконне користування знаками, охоронюваними міжнародними договорами	124

**РОЗДІЛ VII.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДИНИ**

ГЛАВА 19. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я.....	125
Стаття 139. Убивство	125
Стаття 140. Убивство матір'ю новонародженої дитини.....	126
Стаття 141. Убивство, скоєне у стані афекту.....	126

Стаття 142. Убивство при перевищенні заходів, необхідних для затримання особи, яка скоїла злочин	126
Стаття 143. Убивство при перевищенні меж необхідної оборони	126
Стаття 144. Заподіяння смерті з необережності	126
Стаття 145. Доведення до самогубства	126
Стаття 146. Схиляння до самогубства	127
Стаття 147. Навмисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження	127
Стаття 148. Умисне позбавлення професійної працездатності	128
Стаття 149. Умисне заподіяння менш тяжкого тілесного ушкодження	128
Стаття 150. Умисне заподіяння тяжкого або менш тяжкого тілесного ушкодження у стані афекту	128
Стаття 151. Умисне заподіяння тяжкого або менш тяжкого тілесного ушкодження при перевищенні заходів, необхідних для затримання особи, яка скоїла злочин	129
Стаття 152. Умисне заподіяння тяжкого або менш тяжкого ушкодження при перевищенні меж необхідної оборони	129
Стаття 153. Навмисне заподіяння легкого тілесного ушкодження	129
Стаття 154. Каткування	129
Стаття 155. Заподіяння тяжкого або менш тяжкого тілесного ушкодження з необережності	129
Стаття 156. Незаконне проведення абортів	130
Стаття 157. Зараження вірусом імунодефіциту людини	130
Стаття 158. Зараження венеричним захворюванням	130
Стаття 159. Залишення в небезпеці	131
Стаття 160. Ненадання капітаном судна допомоги потерпілим	131
Стаття 161. Ненадання медичної допомоги хворій особі	131
Стаття 162. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником	132
Стаття 163. Примус до дачі органів або тканин для трансплантації	132
Стаття 164. Порухення порядку проведення трансплантації	132
Стаття 165. Неналежне виконання обов'язків із забезпечення безпеки життя і здоров'я дітей	133
ГЛАВА 20. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ АБО СТАТЕВОЇ СВОБОДИ	133

Стаття 166. Згвалтування	133
Стаття 167. Насильницькі дії сексуального характеру	134
Стаття 168. Статеві зносини або інші дії сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку	134
Стаття 169. Розпусні дії	134
Стаття 170. Спонування до дій сексуального характеру	135
Стаття 171. Організація та (або) використання зайняття проституцією або створення умов для зайняття проституцією	135
Стаття 171.1. Втягнення у заняття проституцією або примус до продовження зайняття проституцією	136
ГЛАВА 21. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ УКЛАДУ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН ТА ІНТЕРЕСІВ НЕПОВНОЛІТНІХ	136
Стаття 172. Втягнення неповнолітнього у скоєння злочину	136
Стаття 173. Втягнення неповнолітнього в антигромадську поведінку	136
Стаття 174. Ухиляння батьків від утримання дітей або від відшкодування витрат, витрачених державою на утримання дітей, які знаходяться на державному забезпеченні	137
Стаття 175. Ухиляння дітей від утримання батьків	138
Стаття 176. Зловживання правами опікуна або піклувальника	138
Стаття 177. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)	138
Стаття 177.1. Незаконні дії з усиновлення (удочеріння) дітей	138
Стаття 178. Розголошення лікарської таємниці	139
Стаття 179. Незаконні збирання або розповсюдження інформації про приватне життя	139
Стаття 180. Умисна підміна дитини	139
ГЛАВА 22. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСОБИСТОЇ СВОБОДИ, ЧЕСТІ І ГІДНОСТІ	140
Стаття 181. Торгівля людьми	140
Стаття 181.1. Використання рабської праці	141
Стаття 182. Викрадення людини	141
Стаття 183. Незаконне позбавлення волі	142
Стаття 184. Незаконне поміщення до психічного стаціонару	142
Стаття 185. Примус	142
Стаття 186. Погроза вбивством, заподіянням тяжких	

тілесних ушкоджень або знищення майна.....	143
Стаття 187. Незаконні дії, спрямовані на працевлаштування громадян за кордоном.....	143
Стаття 188. Наклеп.....	143
Стаття 189. Образа.....	144
ГЛАВА 23. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	144
Стаття 190. Порушення рівноправ'я громадян	144
Стаття 191. Перешкоджання здійсненню виборчих прав, права на участь у референдумі, або реалізації права законодавчої ініціативи громадян, або роботі Центральної комісії Республіки Білорусь із виборів і проведенню республіканських референдумів, виборчих комісій, комісій із референдуму, комісій із проведення голосування про відкликання депутата	144
Стаття 192. Порушення законодавства про вибори, референдум, про відкликання депутата і про реалізацію права законодавчої ініціативи громадян	145
Стаття 193. Організація або керівництво громадським об'єднанням, релігійною організацією, що посягають на особистість, права та обов'язки громадян.....	145
Стаття 193.1. Незаконні організація діяльності громадського об'єднання, релігійної організації або фонду, або участь в їх діяльності.....	146
Стаття 194. Перешкоджання законній діяльності громадських об'єднань	147
Стаття 195. Перешкоджання законній діяльності релігійних організацій.....	147
Стаття 196. Перешкоджання проведенню зборів, мітингу, демонстрації, ходи, пікетування або участі в них	147
Стаття 197. Переслідування громадян за критику.....	147
Стаття 198. Перешкоджання законній професійній діяльності журналіста	148
Стаття 199. Порушення законодавства про працю	148
Стаття 200. Примус до страйку або відмови від участі у ньому	148
Стаття 201. Порушення авторських, суміжних, винахідницьких і патентних прав	148

Стаття 202. Порушення недоторканності житла та інших законних володінь громадян	149
Стаття 203. Порушення таємниці листування, телефонних перемовин, телеграфних або інших повідомлень	149
Стаття 204. Відмова від надання громадянину інформації	149

**РОЗДІЛ VIII.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ І ПОРЯДКУ
ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

ГЛАВА 24. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ	150
Стаття 205. Крадіжка	151
Стаття 206. Грабунок	151
Стаття 207. Розбій	152
Стаття 208. Вимагання	152
Стаття 209. Шахрайство	153
Стаття 210. Розкрадання шляхом зловживання службовими повноваженнями	153
Стаття 211. Привласнення або розтрата	154
Стаття 212. Розкрадання шляхом використання комп'ютерної техніки	154
Стаття 213. Виключена	155
Стаття 214. Угон транспортного засобу або маломірного водного судна	155
Стаття 215. Привласнення знайденого майна	156
Стаття 216. Заподіяння майнової шкоди без ознак розкрадання	156
Стаття 217. Незаконне відчуження ввіреного майна	156
Стаття 218. Навмисне знищення або пошкодження майна	156
Стаття 219. Знищення або пошкодження майна з необережності	157
Стаття 220. Виключена	157
ГЛАВА 25. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	157
Стаття 221. Виготовлення, зберігання або збут підроблених грошей або цінних паперів	157
Стаття 222. Виготовлення або збут підроблених платіжних засобів	157
Стаття 223. Порушення правил про угоди з дорогоцінними	

металами та (або) каміннями.....	158
Стаття 224. Порушення порядку відкриття рахунків за межами Республіки Білорусь.....	158
Стаття 225. Неповернення з-за кордону валюти	158
Стаття 226. Незаконний випуск (емісія) цінних паперів.....	159
Стаття 226.1. Незаконні використання або розголошення відомостей, внесених до реєстру власників цінних паперів, або інформації про результати фінансово-господарської діяльності емітента цінних паперів.....	159
Стаття 226.2. Незаконні дії з простими та (або) переказними векселями.....	159
Стаття 226.3. Маніпулювання ринком цінних паперів.....	160
Стаття 227. Підлог рішення про випуск або проспекту емісії цінних паперів	160
Стаття 228. Контрабанда	161
Стаття 228.1. Незаконне переміщення товарів через митний кордон	162
Стаття 229. Незаконні експорт або передача з метою експорту об'єктів експортного контролю.....	163
Стаття 230. Неповернення на територію Республіки Білорусь історико-культурних цінностей.....	163
Стаття 231. Ухилення від сплати митних платежів	163
Стаття 232. Перешкоджання законній підприємницькій діяльності	164
Стаття 233. Незаконна підприємницька діяльність	164
Стаття 234. Хибне підприємництво	166
Стаття 234.1. Незаконне розпорядження грошовими коштами, що знаходяться на банківських рахунках суб'єкта господарювання.....	167
Стаття 235. Легалізація («відмивання») коштів, отриманих злочинним шляхом	167
Стаття 236. Придбання або збут матеріальних цінностей, завідомо здобутих злочинним шляхом	168
Стаття 237. Виманювання кредиту або субсидії.....	168
Стаття 238. Хибна економічна неспроможність (банкрутство).....	169
Стаття 239. Приховування економічної неспроможності (банкрутства).....	169

Стаття 240. Навмисна економічна неспроможність (банкрутство)	170
Стаття 241. Перешкоджання відшкодуванню збитків кредитору (кредиторам).....	170
Стаття 242. Ухилення від погашення кредиторської заборгованості.....	170
Стаття 243. Ухилення від сплати сум податків, зборів.....	171
Стаття 244. Порухення антимонопольного законодавства	171
Стаття 245. Установлення або підтримання монопольних цін.....	171
Стаття 246. Примус до укладення угоди або до відмови від її укладення	172
Стаття 247. Обмеження конкуренції	172
Стаття 248. Незаконне використання ділової репутації конкурента.....	172
Стаття 249. Дискредитація ділової репутації конкурента.....	173
Стаття 250. Розповсюдження неправдивої інформації про товари і послуги.....	173
Стаття 251. Зрив публічних торгів	173
Стаття 252. Комерційний підкуп	174
Стаття 253. Підкуп учасників і організаторів професійних спортивних змагань і видовищних комерційних конкурсів	174
Стаття 254. Комерційне шпигунство.....	174
Стаття 255. Розголошення комерційної таємниці	175
Стаття 256. Виключена.....	175
Стаття 257. Обман споживачів.....	175
Стаття 258. Незаконні виготовлення, використання або збут державних пробірних тавр	175
Стаття 259. Виключена.....	176
Стаття 260. Виключена.....	176
Стаття 261. Виключена.....	176
Стаття 261.1. Виготовлення, збут або використання піддроблених акцизних марок Республіки Білорусь.....	176
Стаття 262. Виключена.....	176

**РОЗДІЛ ІХ.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

І ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

ГЛАВА 26. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....176

Стаття 263. Умисне знищення або пошкодження природних комплексів або об'єктів особливо охоронюваних природних територій	177
Стаття 264. Порухення режиму охорони і використання особливо охоронюваних природних територій.....	177
Стаття 265. Порухення вимог екологічної безпеки	177
Стаття 266. Прийняття до експлуатації екологічно небезпечних об'єктів	177
Стаття 267. Невжиття заходів з ліквідації наслідків порухень екологічного законодавства	178
Стаття 268. Приховування або навмисне спотворення відомостей про забруднення навколишнього середовища	178
Стаття 269. Псування земель	179
Стаття 270. Знищення або пошкодження торф'яників	179
Стаття 271. Порухення правил охорони надр	179
Стаття 272. Забруднення або засмічення вод	179
Стаття 273. Порухення правил водокористування.....	180
Стаття 274. Забруднення атмосферного повітря.....	180
Стаття 275. Забруднення лісу.....	181
Стаття 276. Знищення або пошкодження лісу з необережності.....	181
Стаття 277. Незаконна вирубка дерев і чагарників.....	181
Стаття 278. Порухення правил безпеки при поводженні з генно-інженерними організмами, екологічно небезпечними речовинами і відходами	182
Стаття 279. Порухення правил безпеки при поводженні з мікробіологічними, іншими біологічними агентами або токсинами.....	182
Стаття 280. Порухення правил, установлених для боротьби із бур'янистою рослинністю, хворобами і шкідниками рослин	183
Стаття 281. Незаконний видобуток риби або інших видів водних тварин	183
Стаття 282. Незаконне полювання.....	184

Стаття 282.1. Незаконні переміщення (транспортування) або оброблення диких тварин.....	185
Стаття 283. Порушення правил охорони риби та інших водних тварин	186
Стаття 284. Порушення ветеринарних правил.....	187

**РОЗДІЛ X.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
І ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ**

ГЛАВА 27. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	187
Стаття 285. Створення злочинної організації або участь у ній	187
Стаття 286. Бандитизм.....	187
Стаття 287. Створення незаконного озброєного формування	188
Стаття 288. Примус особи до участі у злочинній діяльності	188
Стаття 289. Акт тероризму.....	188
Стаття 290. Погроза скоєнням акту тероризму	189
Стаття 290.1. Фінансування терористичної діяльності	189
Стаття 290.2. Сприяння терористичній діяльності.....	189
Стаття 290.3. Проходження навчання або іншої підготовки для участі в терористичній діяльності.....	190
Стаття 290.4. Створення організації для здійснення терористичної діяльності або участь у ній	190
Стаття 290.5. Організація діяльності терористичної організації та участь у діяльності такої організації.....	190
Стаття 291. Захоплення заручника	191
Стаття 292. Захоплення будівель і споруд.....	191
Стаття 293. Масові заворушення	192
Стаття 294. Розкрадання вогнепальної зброї, боєприпасів або вибухових речовин.....	192
Стаття 295. Незаконні дії щодо вогнепальної зброї, боєприпасів і вибухових речовин	193
Стаття 295.1. Незаконні дії щодо мисливської вогнепальної гладкоствольної зброї.....	194
Стаття 295.2. Підроблення або навмисне знищення маркування вогнепальної зброї.....	194
Стаття 296. Незаконні дії щодо холодної зброї.....	194

Стаття 297. Незаконні дії щодо газової, пневматичної або металної зброї.....	195
Стаття 298. Неналежне виконання обов'язків з охорони зброї, боєприпасів, вибухових речовин і вибухових пристроїв.....	195
Стаття 299. Порушення правил поводження з вогнепальною зброєю, вибухонебезпечними, легкозаймистими, їдучими речовинами або піротехнічними виробами.....	195
Стаття 300. Неналежне зберігання вогнепальної зброї.....	196
Стаття 301. Порушення правил виробничо-технічної дисципліни або правил безпеки на об'єктах використання атомної енергії.....	196
Стаття 302. Порушення правил виробничо-технічної дисципліни, правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах, або правил безпеки вибухонебезпечних робіт.....	197
Стаття 303. Порушення правил безпеки гірничих або будівельних робіт.....	197
Стаття 304. Порушення правил пожежної безпеки.....	197
Стаття 305. Порушення проектів, обов'язкових для дотримання вимог технічних нормативних правових актів при проведенні будівельно-монтажних робіт.....	198
Стаття 306. Порушення правил охорони праці.....	198
Стаття 307. Невжиття заходів по спасінню людей.....	199
Стаття 308. Неповідомлення інформації про небезпеку для життя людей.....	199
ГЛАВА 28. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ.....	
Стаття 309. Умисне приведення в непридатність транспортного засобу або шляхів сполучення.....	199
Стаття 310. Умисне блокування транспортних комунікацій.....	200
Стаття 311. Угон або захоплення з метою угону залізничного рухомого складу, повітряного або водного судна.....	200
Стаття 312. Самовільна без необхідності зупинка поїзда.....	201
Стаття 313. Недоброякісний ремонт транспортного засобу або шляхів сполучення.....	201

Стаття 314. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, повітряного, водного транспорту або метрополітену	201
Стаття 315. Порушення правил міжнародних польотів	202
Стаття 316. Порушення правил безпеки руху та експлуатації маломірних суден.....	202
Стаття 317. Порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспортних засобів	202
Стаття 317.1. Керування транспортним засобом особою, яка знаходиться у стані сп'яніння, передача керування транспортним засобом такій особі або відмова від проходження перевірки (огляд)	203
Стаття 318. Випуск в експлуатацію технічно несправного транспортного засобу або незаконне допущення до керування ним	204
Стаття 319. Порушення правил утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та інших дорожніх споруд.....	204
Стаття 320. Порушення правил безпеки при будівництві, експлуатації або ремонті магістральних трубопроводів.....	205
Стаття 321. Порушення правил, що забезпечують безпечну роботу транспорту	205
ГЛАВА 29. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	205
Стаття 322. Незаконні придбання, зберігання, використання, збут або руйнування радіоактивних речовин.....	206
Стаття 323. Розкрадання радіоактивних матеріалів.....	206
Стаття 324. Погроза небезпечним використанням радіоактивних матеріалів	207
Стаття 325. Порушення правил поводження з радіоактивними матеріалами	207
Стаття 326. Порушення правил радіаційного контролю	207
Стаття 327. Розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх прекурсорів та аналогів.....	208
Стаття 328. Незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх прекурсорів та аналогів.....	209
Стаття 328.1. Незаконне переміщення через Державний кордон Республіки Білорусь наркотичних засобів,	

психотропних речовин або їх прекурсорів чи аналогів	210
Стаття 328.2. Споживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у громадському місці, або поява у громадському місці, або знаходження на роботі у стані, викликаному споживанням наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, токсичних або інших одурманюючих речовин	210
Стаття 329. Посів або вирощування заборонених до оброблення рослин або грибів, що містять наркотичні засоби або психотропні речовини	211
Стаття 330. Порушення правил поведження з наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх прекурсорами та аналогами.....	211
Стаття 331. Схиляння до споживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	212
Стаття 332. Надання приміщень, організація або утримання притонів для виготовлення, переробки та (або) споживання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або інших одурманюючих речовин	212
Стаття 333. Незаконний обіг сильнодіючих або отруйних речовин	212
Стаття 334. Порушення правил поведження із сильнодіючими та отруйними речовинами.....	213
Стаття 335. Незаконне лікування.....	213
Стаття 336. Порушення санітарних норм, правил і гігієнічних нормативів	213
Стаття 337. Випуск або реалізація недоброякісної продукції	214
Стаття 338. Виконання робіт або надання послуг, що не відповідають вимогам безпеки.....	214

РОЗДІЛ XI.

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ І СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛЬНОСТІ

<i>ГЛАВА 30. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ І СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛЬНОСТІ.....</i>	<i>215</i>
Стаття 339. Хуліганство.....	215
Стаття 339.1. Жорстоке поведження з твариною	216
Стаття 340. Завідомо неправдиве повідомлення про небезпеку.....	216

Стаття 341. Осквернення споруд і псування майна	216
Стаття 342. Організація і підготовка дій, що грубо порушують громадський порядок, або активна участь у них	217
Стаття 343. Виготовлення і розповсюдження порнографічних матеріалів або предметів порнографічного характеру	217
Стаття 343.1. Виготовлення і розповсюдження порнографічних матеріалів або предметів порнографічного характеру із зображенням неповнолітнього	217
Стаття 344. Умисне знищення або пошкодження історико-культурних цінностей або матеріальних об'єктів, яким може бути присвоєно статус історико-культурної цінності	218
Стаття 345. Знищення, пошкодження або втрата історико-культурних цінностей або матеріальних об'єктів, яким може бути присвоєно статус історико-культурної цінності, з необережності	219
Стаття 346. Наруга над історико-культурними цінностями	219
Стаття 347. Наруга над трупом або могилою	219
Стаття 348. Незаконне вилучення органів або тканин від неживого донора	219

РОЗДІЛ XII.

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

ГЛАВА 31. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ.....220

Стаття 349. Несанкціонований доступ до комп'ютерної інформації	220
Стаття 350. Модифікація комп'ютерної інформації	220
Стаття 351. Комп'ютерний саботаж	221
Стаття 352. Неправомірне заволодіння комп'ютерною інформацією	221
Стаття 353. Виготовлення або збут спеціальних засобів для отримання неправомірного доступу до комп'ютерної системи або мережі	221
Стаття 354. Розробка, використання або розповсюдження шкідливих програм	221
Стаття 355. Порушення правил експлуатації комп'ютерної системи або мережі	222

**РОЗДІЛ XIII.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДЕРЖАВИ І ПОРЯДКУ
ЗДІЙСНЕННЯ ВЛАДИ І КЕРУВАННЯ**

ГЛАВА 32. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДЕРЖАВИ.....	222
Стаття 356. Зрада державі	222
Стаття 356.1. Установлення співпраці зі спеціальною службою, органом безпеки або розвідувальним органом іноземної держави	223
Стаття 357. Змова або інші дії, вчинені з метою захоплення державної влади.....	223
Стаття 358. Шпигунство.....	224
Стаття 358.1. Агентурна діяльність.....	224
Стаття 359. Акт тероризму відносно державного і громадського діяча.....	224
Стаття 360. Диверсія	225
Стаття 361. Заклики до дій, спрямованих на шкоду зовнішній безпеці Республіки Білорусь, її суверенітету, територіальної недоторканності, національній безпеці та обороноздатності	225
ГЛАВА 33. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПОРЯДКУ КЕРУВАННЯ.....	225
Стаття 362. Убивство співробітника органів внутрішніх справ.....	225
Стаття 363. Опір співробітнику органів внутрішніх справ або іншій особі, які охороняють громадський порядок.....	226
Стаття 364. Насилля або погроза застосування насилля відносно співробітника органів внутрішніх справ.....	226
Стаття 365. Втручання в діяльність співробітника органів внутрішніх справ	226
Стаття 366. Насильство або погроза відносно посадової особи, яка виконує службові обов'язки, або іншої особи, яка виконує громадський обов'язок	226
Стаття 367. Наклеп відносно Президента Республіки Білорусь.....	227
Стаття 368. Образа Президента Республіки Білорусь	227
Стаття 369. Образа представника влади	227
Стаття 369.1. Дискредитація Республіки Білорусь.....	227
Стаття 369.2. Отримання іноземної безоплатної допомоги в порушення законодавства Республіки Білорусь	228

Стаття 369.3. Порушення порядку організації або проведення масових заходів	228
Стаття 370. Наруга над державними символами	228
Стаття 371. Незаконний перетин Державного кордону Республіки Білорусь	229
Стаття 371.1. Організація незаконної міграції	229
Стаття 371.2. Порушення строку заборони в'їзду до Республіки Білорусь	230
Стаття 372. Порушення правил охорони ліній зв'язку	230
Стаття 373. Умисне розголошення державної таємниці	230
Стаття 374. Розголошення державної таємниці з необережності	231
Стаття 375. Умисне розголошення службової таємниці	231
Стаття 376. Незаконні виготовлення, придбання або збут засобів для негласного отримання інформації	231
Стаття 377. Розкрадання, знищення, пошкодження або приховування документів, штампів, печаток, розкрадання бланків	232
Стаття 378. Викрадення особистих документів	232
Стаття 379. Незаконні придбання або збут офіційних документів	232
Стаття 380. Підробка, виготовлення, використання або збут підроблених документів, штампів, печаток, бланків	232
Стаття 381. Підробка або знищення ідентифікаційного номера транспортного засобу	233
Стаття 382. Самовільне присвоєння звання або влади посадової особи	233
Стаття 383. Виключена	233
Стаття 384. Примус до виконання зобов'язань	233
Стаття 385. Незаконне користування емблемою Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристалу	234
Стаття 386. Самовільне захоплення земельної ділянки	234
Стаття 387. Незаконні дії відносно державних нагород	234
ГЛАВА 34. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ	234
Стаття 388. Насилля відносно судді або народного засідателя	234
Стаття 389. Погроза відносно судді або народного засідателя	235
Стаття 390. Втручання у вирішення судових справ або провадження попереднього розслідування	235

Стаття 391. Образа судді або народного засідателя.....	235
Стаття 392. Винесення завідомо неправосудних вироку, рішення або іншого судового акту	235
Стаття 393. Залучення в якості обвинуваченого завідомо невинного.....	236
Стаття 394. Примус до дачі свідчень	236
Стаття 395. Фальсифікація доказів.....	236
Стаття 396. Інсценування отримання хабара, незаконної винагороди або комерційного підкupu	237
Стаття 397. Завідомо незаконні затримання або взяття під варту.....	237
Стаття 398. Проведення завідомо незаконного обшуку	237
Стаття 399. Незаконне звільнення від кримінальної відповідальності	237
Стаття 400. Завідомо неправдиве донесення.....	238
Стаття 401. Завідомо неправдиве свідчення.....	238
Стаття 402. Відмова або ухилення свідка або потерпілого від дачі свідчень або експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків	238
Стаття 403. Перешкоджання явці свідка, потерпілого або наданню ними свідчень.....	239
Стаття 404. Примус свідка, потерпілого або експерта до відмови від надання свідчень або висновку, або до надання неправдивих свідчень або висновку	239
Стаття 405. Приховування злочинів	239
Стаття 406. Недонесення про злочин.....	239
Стаття 407. Розголошення даних дізнання, попереднього слідства або закритого судового засідання.....	240
Стаття 408. Умисне розголошення відомостей про заходи безпеки, що застосовуються відносно учасників кримінального процесу	240
Стаття 409. Незаконні дії щодо майна, підданого опису або арешту	240
Стаття 410. Дії, дезорганізуючі роботу виправного закладу, що виконує покарання у вигляді позбавлення волі, або арештного будинку.....	241
Стаття 411. Злісна непокора вимогам адміністрації виправного закладу, що виконує покарання у	

вигляді позбавлення волі.....	241
Стаття 412. Передача предметів або речей особі, яка утримується в слідчому ізоляторі, виправній установі, що виконує покарання у вигляді позбавлення волі, або арештному будинку, або отримання від неї предметів і речей	241
Стаття 413. Втеча з виправного закладу, що виконує покарання у вигляді позбавлення волі, арештного будинку або з-під варти.....	242
Стаття 414. Ухилення від відбування покарання у вигляді позбавлення волі або арешту	242
Стаття 415. Ухилення від відбування покарання у вигляді обмеження волі	242
Стаття 416. Ухилення від відбування покарання у вигляді виправних робіт	242
Стаття 417. Невиконання вироку суду про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.....	243
Стаття 418. Ухилення від сплати штрафу	243
Стаття 419. Ухилення від відбування покарання у вигляді громадських робіт.....	243
Стаття 420. Перешкоджання виконанню покарання у вигляді конфіскації майна	243
Стаття 421. Недотримання вимог превентивного нагляду.....	243
Стаття 422. Ухилення від превентивного нагляду	243
Стаття 423. Невиконання вироку, рішення або іншого судового акту	243
ГЛАВА 35. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ІНТЕРЕСІВ СЛУЖБИ.....	244
Стаття 424. Зловживання владою або службовими повноваженнями	244
Стаття 425. Бездіяльність посадової особи	245
Стаття 426. Перевищення влади або службових повноважень	245
Стаття 427. Службовий підлог.....	246
Стаття 428. Службова недбалість.....	246
Стаття 429. Незаконна участь у підприємницькій діяльності	247
Стаття 430. Отримання хабара.....	247

Стаття 431. Давання хабара.....	248
Стаття 432. Посередництво у хабарництві.....	248
Стаття 433. Прийняття незаконної винагороди.....	249

**РОЗДІЛ XIV.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ
ВІЙСЬКОВОГО ОBOB'ЯЗКУ**

**ГЛАВА 36. ЗЛОЧИНИ ПРИЗОВНИКІВ, РЕЗЕРВІСТІВ І
ВІЙСЬКОВОЗOBOB'ЯЗАНИХ..... 249**

Стаття 434. Ухилення від заходів призову по мобілізації.....	249
Стаття 435. Ухилення від заходів призову на військову службу.....	249
Стаття 436. Ухилення резервіста або військовозобов'язаного від явки на збори (заняття).....	250
Стаття 437. Ухилення призовника або військовозобов'язаного від військового обліку.....	250

ГЛАВА 37. ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ..... 250

Стаття 438. Непокора.....	251
Стаття 439. Невиконання наказу.....	251
Стаття 440. Опір начальнику або примус його до порушення службових обов'язків.....	251
Стаття 441. Насильницькі дії відносно начальника.....	252
Стаття 442. Погроза начальнику.....	252
Стаття 443. Порушення статутних правил взаємовідносин між особами, на яких розповсюджується статус військовослужбовця, за відсутності відносин підлеглості.....	252
Стаття 444. Образа підлеглим начальника або начальником підлеглого.....	253
Стаття 445. Самовільне залишення частини або місця служби.....	253
Стаття 446. Дезертирство.....	253
Стаття 447. Ухилення від військової служби шляхом покалічення або іншим способом.....	254
Стаття 448. Самовільне залишення місця служби в бойовій обстановці.....	254
Стаття 449. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю.....	254
Стаття 450. Порушення правил несення бойового чергування.....	254

Стаття 451. Порухення правил несення вартової служби.....	254
Стаття 452. Виключена.....	255
Стаття 453. Порухення правил несення митної служби або здійснення митного контролю.....	255
Стаття 454. Порухення правил несення внутрішньої служби.....	255
Стаття 455. Зловживання владою, перевищення влади або бездіяльність влади.....	255
Стаття 456. Недбале відношення до служби.....	256
Стаття 457. Виключена.....	256
Стаття 458. Виключена.....	256
Стаття 459. Умисне знищення або пошкодження військового майна.....	256
Стаття 460. Виключена.....	256
Стаття 461. Знищення або пошкодження військового майна з необережності.....	256
Стаття 462. Втрата військового майна.....	257
Стаття 463. Порухення правил поведження зі зброєю, матеріалами, речовинами і предметами, що представляють підвищену небезпеку для оточуючих.....	257
Стаття 464. Порухення правил водіння або експлуатації машин.....	257
Стаття 465. Порухення правил польотів або підготовки до них.....	258

**РОЗДІЛ XV.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 466. Введення в дію цього Кодексу.....	258
---	-----

**КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА**

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

<i>ГЛАВА І. КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС І ПРИНЦИПИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ.....</i>	<i>259</i>
Стаття 1. Кримінальний закон Республіки Молдова.....	259
Стаття 2. Цілі кримінального закону.....	259
Стаття 3. Принцип законності.....	259
Стаття 4. Принцип гуманізму.....	260

Стаття 5. Принцип демократизму.....	260
Стаття 6. Принцип особистого характеру кримінальної відповідальності	260
Стаття 7. Принцип індивідуалізації кримінальної відповідальності і кримінального покарання	260
Стаття 8. Дія кримінального закону в часі.....	260
Стаття 9. Час вчинення діяння.....	260
Стаття 10. Зворотна сила кримінального закону.....	260
Стаття 10.1. Застосування більш сприятливого кримінального закону при остаточному покаранні	261
Стаття 11. Застосування кримінального закону в просторі	262
Стаття 12. Місце вчинення діяння.....	263
Стаття 13. Видача.....	263
ГЛАВА II. ЗЛОЧИН	264
Стаття 14. Поняття злочину	264
Стаття 15. Ступінь шкоди злочину	264
Стаття 16. Класифікація злочинів.....	264
Стаття 17. Злочин, вчинений умисно	265
Стаття 18. Злочин, вчинений з необережності	265
Стаття 19. Злочин, вчинений з двома формами вини	265
Стаття 20. Невиновне діяння (непередбачуваний випадок).....	265
Стаття 21. Суб'єкт злочину	265
Стаття 22. Осудність	266
Стаття 23. Неосудність	266
Стаття 23.1. Обмежена осудність	267
Стаття 24. Відповідальність за злочин, вчинений у стані сп'яніння.....	267
Стаття 25. Етапи злочинної діяльності	267
Стаття 26. Готування до злочину	267
Стаття 27. Замах на злочин	268
Стаття 28. Одиничний злочин.....	268
Стаття 29. Триваючий злочин	268
Стаття 30. Продовжуваний злочин	268
Стаття 31. Повторний злочин.....	268

Стаття 32. Множинність злочинів	268
Стаття 33. Сукупність злочинів	268
Стаття 34. Рецидив	269
ГЛАВА III. ОБСТАВИНИ, ЩО УСУВАЮТЬ КРИМІНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР ДІЯННЯ.....	269
Стаття 35. Обставини, що усувають кримінальний характер діяння.....	269
Стаття 36. Необхідна оборона.....	270
Стаття 37. Затримання злочинця	270
Стаття 38. Крайня необхідність	270
Стаття 39. Фізичний або психічний примус.....	270
Стаття 40. Обґрунтований ризик	271
Стаття 40.1. Виконання наказу або розпорядження начальника	271
ГЛАВА IV. СПІВУЧАСТЬ.....	271
Стаття 41. Співучасть	271
Стаття 42. Співучасники.....	271
Стаття 43. Форми співучасті	272
Стаття 44. Проста співучасть.....	272
Стаття 45. Складна співучасть.....	272
Стаття 46. Організована злочинна група	272
Стаття 47. Злочинна організація (злочинне співтовариство).....	272
Стаття 48. Екссес виконавця.....	273
Стаття 49. Приховування.....	273
ГЛАВА V. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	273
Стаття 50. Кримінальна відповідальність.....	273
Стаття 51. Підстави кримінальної відповідальності	274
Стаття 52. Склад злочину.....	274
ГЛАВА VI. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	274
Стаття 53. Звільнення від кримінальної відповідальності.....	274
Стаття 54. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх	274
Стаття 55. Звільнення від кримінальної відповідальності з притягненням до відповідальності за правопорушення	275
Стаття 56. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення злочину	275
	29

Стаття 57. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям	275
Стаття 58. вільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.....	276
Стаття 59. Умовне звільнення від кримінальної відповідальності	276
Стаття 60. Закінчення строку давності притягнення до кримінальної відповідальності.....	276
ГЛАВА VII КРИМІНАЛЬНЕ ПОКАРАННЯ.....	277
Стаття 61. Поняття і цілі кримінального покарання.....	277
Стаття 62. Види покарання для фізичних осіб.....	277
Стаття 63. Види покарання для юридичних осіб.....	278
Стаття 64. Штраф.....	278
Стаття 65. Позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю	279
Стаття 66. Позбавлення військового або спеціального звання, класного чину і державних нагород	280
Стаття 67. Неоплачувана праця на користь суспільства	280
Стаття 68. Виключена.....	280
Стаття 69. Виключена.....	280
Стаття 70. Позбавлення волі на певний строк.....	281
Стаття 71. Довічне ув'язнення.....	281
Стаття 72. Категорії пенітенціарних установ для відбування покарання у вигляді позбавлення волі.....	281
Стаття 73. Позбавлення юридичної особи права займатися певною діяльністю	282
Стаття 74. Ліквідація юридичної особи.....	282
ГЛАВА VIII ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПОКАРАННЯ.....	282
Стаття 75. Загальні критерії індивідуалізації покарання	282
Стаття 76. Обставини, що пом'якшують відповідальність.....	283
Стаття 77. Обставини, які обтяжують відповідальність	284
Стаття 78. Наслідки пом'якшуючих і обтяжуючих відповідальність обставин	285
Стаття 79. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом	285
Стаття 80. Застосування покарання у разі укладення	

угоди про визнання вини	286
Стаття 81. Призначення покарання за незакінчений злочин	286
Стаття 82. Призначення покарання при рецидиві злочинів	287
Стаття 83. Призначення покарання за співучасть	287
Стаття 84. Призначення покарання за сукупністю злочинів	287
Стаття 85. Призначення покарання за сукупністю вироків	288
Стаття 86. Застосування покарання у разі виконання рішення іноземної держави	288
Стаття 87. Порядок визначення остаточного строку покарання при додаванні різних видів покарання	289
Стаття 88. Обчислення строків покарання і залік часу попереднього ув'язнення під варту	289
ГЛАВА ІХ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОГО ПОКАРАННЯ.....	290
Стаття 89. Поняття і види звільнення від кримінального покарання	290
Стаття 90. Умовне засудження	290
Стаття 91. Умовно-дострокове звільнення від покарання	292
Стаття 92. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням	294
Стаття 93. Звільнення від покарання неповнолітніх	294
Стаття 94. Звільнення від покарання у зв'язку із зміною обстановки	294
Стаття 95. Звільнення від відбування покарання тяжкохворих	295
Стаття 96. Відстрочка відбування покарання вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей віком до 8 років	295
Стаття 96/1. Рішення про примусове поміщення до тізіопульмонологічної установи	296
Стаття 97. Строк давності виконання обвинувального вироку	296
ГЛАВА Х. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ.....	296
Стаття 98. Мета та види заходів безпеки	296
Стаття 99. Застосування примусових заходів медичного характеру	297
Стаття 100. Поміщення у психіатричну лікарню	297
Стаття 101. Призначення, зміна, продовження строку застосування і припинення застосування примусових заходів медичного характеру до душевнохворих	297

Стаття 102. Зарахування часу застосування примусових заходів медичного характеру	298
Стаття 103. Застосування примусових заходів медичного характеру до алкоголіків і наркоманів або встановлення над ними піклування	298
Стаття 104. Застосування примусових заходів виховного характеру	299
Стаття 104-1. Хімічна кастрація	299
Стаття 105. Висилка	300
Стаття 106. Спеціальна конфіскація	300
ГЛАВА XI. ПІДСТАВИ, ЩО УСУВАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АБО НАСЛІДКИ ОСУДУ	
	301
Стаття 107. Амністія	301
Стаття 108. Помилування	301
Стаття 109. Примирення	302
Стаття 110. Поняття судимості	302
Стаття 111. Погашення судимості	302
Стаття 112. Зняття судимості	303
ГЛАВА XII. КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНУ	
	303
Стаття 113. Поняття кваліфікації злочину	303
Стаття 114. Кваліфікація злочинів при сукупності злочинів	304
Стаття 115. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінальних норм	304
Стаття 116. Кваліфікація злочинів при конкуренції загальних і спеціальних норм	304
Стаття 117. Кваліфікація злочинів при конкуренції двох спеціальних норм	304
Стаття 118. Кваліфікація злочинів при конкуренції частини і цілого	305
ГЛАВА XIII. ЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ТЕРМІНІВ АБО ВИРАЗІВ У ЦЬОМУ КОДЕКСІ	
	305
Стаття 119. Загальні положення	305
Стаття 120. Територія	305
Стаття 122. Особа, яка користується міжнародним захистом	305
Стаття 123. Посадова особа, публічна особа і особа, яка займає відповідальну державну посаду	305

Стаття 123-1. Іноземна публічна особа і міжнародний службовець	306
Стаття 124. Особа, яка здійснює керівництво комерційною, громадською або іншою недержавною організацією.....	307
Стаття 125. Незаконне зайняття підприємницькою діяльністю	307
Стаття 126. Особливо великий, великий розмір, значна та істотна шкода.....	307
Стаття 127. Воєнний час.....	308
Стаття 127-1. Особа, яка охороняється міжнародним гуманітарним правом.....	308
Стаття 128. Військовий злочин.....	308
Стаття 129. Зброя	308
Стаття 130. Найманець	309
Стаття 131. Діяння, вчинене у громадському місці	309
Стаття 132. Транспортні засоби.....	309
Стаття 133. Культурні цінності	309
Стаття 133-1. Член сім'ї	310
Стаття 134. Спорідненість.....	310
Стаття 134-1. Наркотичні, психотропні речовини і прекурсори	310
Стаття 134-2. Повітряне судно, що знаходиться в польоті, і повітряне судно, що знаходиться в експлуатації.....	311
Стаття 134-3. Стаціонарна платформа	311
Стаття 134-4. Вибуховий чи інший смертоносний пристрій.....	311
Стаття 134-5. Державний або урядовий об'єкт.....	311
Стаття 134-6. Об'єкт інфраструктури	312
Стаття 134-7. Місце громадського користування.....	312
Стаття 134-8. Ядерний матеріал	312
Стаття 134-9. Ядерна установка	312
Стаття 134-10. Радіоактивний пристрій.....	313
Стаття 134-11. Злочин терористичного характеру.....	313
Стаття 134-12. Стан сп'яніння.....	313

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

ГЛАВА І. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА, ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ.....	313
Стаття 135. Геноцид.....	313

Стаття 135-1. Злочини проти людства.....	314
Стаття 136. Екоцид.....	315
Стаття 137. Військові злочини щодо осіб.....	315
Стаття 137-1. Військові злочини проти права власності та інших прав.....	317
Стаття 137-2. Застосування заборонених засобів ведення війни.....	317
Стаття 137-3. Застосування заборонених методів ведення війни.....	318
Стаття 137-4. Незаконне використання відмітних емблем міжнародного гуманітарного права.....	319
Стаття 138. Віддача і виконання явно незаконного наказу. Нездійснення або неналежне здійснення обов'язкового контролю.....	319
Стаття 139. Планування, підготовка, розв'язання або ведення війни.....	320
Стаття 140. Пропаганда війни.....	320
Стаття 140-1. Використання, розробка, виробництво, придбання іншим чином, обробка, володіння, накопичення або збереження, передача, пряма або непряма, зберігання, перевезення зброї масового знищення.....	320
Стаття 141. Найманство.....	322
Стаття 142. Напад на особу, яка користується міжнародним захистом.....	322
Стаття 143. Втратила чинність.....	322
Стаття 144. Клонування.....	322
ГЛАВА II. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ.....	
Стаття 145. Умисне вбивство.....	323
Стаття 146. Вбивство, вчинене у стані афекту, що настав раптово.....	324
Стаття 147. Дітовбивство.....	324
Стаття 148. Позбавлення життя за бажанням особи (евтаназія).....	324
Стаття 149. Позбавлення життя з необережності.....	324
Стаття 150. Доведення до самогубства.....	324
Стаття 151. Умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження чи іншої тяжкої шкоди здоров'ю.....	324
Стаття 152. Умисне заподіяння тілесного ушкодження середньої тяжкості чи іншої середньої тяжкості шкоди здоров'ю.....	325

Стаття 153. Виключена.....	326
Стаття 154. Виключена.....	326
Стаття 155. Погроза вбивством або заподіянням тяжких тілесних ушкоджень чи іншої тяжкої шкоди здоров'ю.....	326
Стаття 157. Заподіяння тяжкого або середньої тяжкості тілесного ушкодження чи іншої тяжкої або середньої тяжкості шкоди здоров'ю з необережності.....	327
Стаття 158. Примушування особи до вилучення органів або тканин.....	327
Стаття 159. Незаконне проведення аборту.....	327
Стаття 160. Незаконне здійснення хірургічної стерилізації.....	328
Стаття 161. Здійснення штучного запліднення або імплантації ембріона без згоди пацієнтки.....	328
Стаття 162. Ненадання допомоги хворому.....	329
Стаття 163. Залишення в небезпеці.....	329
ГЛАВА III. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ І ГІДНОСТІ ОСОБИ.....	329
Стаття 164. Викрадення людини.....	329
Стаття 164.1. Викрадення неповнолітнього близькими родичами.....	330
Стаття 165. Торгівля людьми.....	330
Стаття 166. Незаконне позбавлення волі.....	331
Стаття 166-1. Каткування, нелюдське або принижуюче гідність поводження.....	332
Стаття 167. Рабство та умови, подібні до рабства.....	334
Стаття 168. Примусова праця.....	334
Стаття 169. Незаконне поміщення до психіатричної лікарні.....	334
ГЛАВА IV. ЗЛОЧИНИ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО СТАТЕВОЇ СФЕРИ.....	334
Стаття 171. Згвалтування.....	334
Стаття 172. Насильницькі дії сексуального характеру.....	335
Стаття 173. Сексуальне домагання.....	336
Стаття 174. Статеві зносини з особою, яка не досягла 16 років.....	336
Стаття 175. Розпусні дії.....	336
Стаття 175-1. Контакти з дітьми в сексуальних цілях.....	337
ГЛАВА V. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПОЛІТИЧНИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН.....	337

Стаття 176. Порухення рівноправності громадян.....	337
Стаття 177. Порухення недоторканості приватного життя.....	338
Стаття 178. Порухення таємниці листування.....	338
Стаття 179. Порухення недоторканості житла.....	339
Стаття 180. Умисне порухення законодавства про доступ до інформації.....	339
Стаття 180-1. Умисне перешкодження діяльності засобів масової інформації або залякування за критику.....	339
Стаття 180-2. Цензура.....	340
Стаття 181. Перешкодження вільному здійсненню виборчого права або діяльності виборчих органів.....	340
Стаття 181-1. Підкуп виборців.....	341
Стаття 182. Фальсифікація результатів голосування.....	341
Стаття 183. Порухення правил охорони праці.....	341
Стаття 184. Порухення права на свободу зібрань.....	342
Стаття 185. Посягання на особу і права громадян під виглядом проповідування релігійних віровчень та виконання релігійних обрядів.....	342
Стаття 185-1. Порухення авторського права і суміжних прав.....	343
Стаття 185-2. Порухення прав на об'єкти промислової власності.....	344
Стаття 185-3. Завідомо неправдиві заяви в документах на реєстрацію, що стосуються охорони інтелектуальної власності.....	348
ГЛАВА VI. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.....	348
Стаття 186. Крадіжка.....	348
Стаття 187. Грабiж.....	349
Стаття 188. Розбiй.....	350
Стаття 189. Шантаж.....	350
Стаття 190. Шахрайство.....	351
Стаття 191. Привласнення чужого майна.....	352
Стаття 192. Кишенькова крадіжка.....	353
Стаття 192.1. Угон транспортного засобу.....	353
Стаття 192.2. Угон транспортного засобу з живою тягою, а також тяглової худоби.....	354
Стаття 193. Порухення володіння.....	354

Стаття 194. Розкрадання або незаконне використання електричної і теплової енергії або газу.....	354
Стаття 195. Розкрадання майна у великих чи особливо великих розмірах – Виключена.....	355
Стаття 196. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою	355
Стаття 197. Умисне знищення або пошкодження майна.....	355
Стаття 198. Виключена.....	356
Стаття 199. Придбання або збут майна, завідомо здобутого злочинним шляхом	356
Стаття 200. Злочинно – недбале ставлення до охорони майна власника Виключена.....	356
ГЛАВА VII. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СІМ'Ї ТА НЕПОВНОЛІТНІХ.....	356
Стаття 201. Кривозмішення.....	356
Стаття 201/1. Насильство в сім'ї.....	357
Стаття 202. Виключена.....	357
Стаття 203. Виключена.....	357
Стаття 204. Розголошення таємниці усиновлення.....	357
Стаття 205. Зловживання батьків або інших осіб при усиновленні дітей	358
Стаття 206. Торгівля дітьми	359
Стаття 207. Незаконне вивезення дітей з країни.....	360
Стаття 208. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність або схилення їх до аморальних дій.....	360
Стаття 208-1. Дитяча порнографія	361
Стаття 208-2. Отримання послуг дитячої проституції.....	361
Стаття 209. Втягнення неповнолітніх у незаконне споживання наркотиків, лікарських засобів або інших речовин, що володіють одурманюючою дією	361
Стаття 210. Втягнення неповнолітніх у військові дії чи пропаганда війни в їх середовищі Виключена.....	361
ГЛАВА VIII ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я І СПІВЖИТТЯ.....	362
Стаття 211. Зараження венеричною хворобою	362
Стаття 212. Зараження захворюванням СНІД.....	362

Стаття 213. Порушення по халатності правил і методів надання медичної допомоги	363
Стаття 214. Незаконне лікування або здійснення фармацевтичної діяльності	363
Стаття 214.1. Виготовлення або збут підроблених ліків	363
Стаття 215. Поширення епідемічних захворювань.....	363
Стаття 216. Виробництво, транспортування, зберігання, реалізація, надання за плату або безкоштовно продуктів (товарів), надання послуг, небезпечних для життя чи здоров'я споживачів	364
Стаття 217. Незаконний обіг наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів не в цілях відчуження.....	365
Стаття 217-1. Незаконний обіг наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів з метою відчуження.....	366
Стаття 217-2. Незаконний обіг прекурсорів з метою виробництва або переробки наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів.....	367
Стаття 217-3. Незаконний обіг матеріалів і устаткування, призначених для виробництва або переробки наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів.....	368
Стаття 217-4. Викрадення або вимагання наркотичних чи психотропних речовин.....	369
Стаття 217-5. Публічне незаконне вживання чи організація незаконного вживання наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів.....	369
Стаття 217-6. Незаконне умисне введення в організм іншої особи проти її волі наркотичних, психотропних речовин або їх аналогів.....	370
Стаття 218. Незаконне призначення або порушення правил обігу наркотичних чи психотропних речовин.....	370
Стаття 219. Організація або утримання притонів для споживання наркотичних чи психотропних речовин	372
Стаття 220. Сутенерство.....	372
Стаття 221. Руйнування чи псування пам'яток історії та культури	372
Стаття 222. Наруга над могилою.....	373
ГЛАВА ІХ. ЕКОЛОГІЧНІ ЗЛОЧИНИ.....	373

Стаття 223. Порухення вимог екологічної безпеки	373
Стаття 224. Порухення правил обігу радіоактивних, бактеріологічних і токсичних речовин, матеріалів і відходів.....	373
Стаття 225. Умисне приховування або надання недостовірних даних про забруднення навколишнього середовища	374
Стаття 226. Невиконання обов'язків з ліквідації наслідків екологічних порухень.....	375
Стаття 227. Забруднення ґрунтів	376
Стаття 228. Порухення вимог охорони надр	376
Стаття 229. Забруднення вод.....	377
Стаття 230. Забруднення повітря.....	377
Стаття 231. Незаконна вирубка лісу.....	377
Стаття 232. Знищення або пошкодження лісових масивів.....	378
Стаття 233. Незаконне полювання.....	378
Стаття 234. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншими водними видобувними промислами.....	378
Стаття 235. Порухення режиму управління та захисту природних територій, що охороняються державою	379
ГЛАВА X. ЕКОНОМІЧНІ ЗЛОЧИНИ.....	379
Стаття 236. Виготовлення або збут підроблених грошових знаків чи цінних паперів	379
Стаття 237. Виготовлення або збут підроблених кредитних карт чи інших платіжних інструментів.....	379
Стаття 238. Отримання кредиту шляхом обману	380
Стаття 239. Порухення правил кредитування	380
Стаття 240. Використання не за призначенням коштів внутрішніх або зовнішніх кредитів, наданих під гарантію держави	381
Стаття 241. Незаконне зайняття підприємницькою діяльністю	381
Стаття 241-1. Незаконне зайняття фінансовою діяльністю	382
Стаття 242. Псевдопідприємництво	382
Стаття 242-1. Маніпулювання заходом.....	382
Стаття 242-2. Влаштовані парі.....	383
Стаття 243. Відмивання грошей	383
Стаття 244. Ухилення підприємств, установ та організацій від сплати податків	384

Стаття 244-1. Ухилення фізичних осіб від сплати податків.....	385
Стаття 245. Зловживання при випуску цінних паперів	385
Стаття 245.1. Зловживання в діяльності учасників ринку цінних паперів.....	386
Стаття 245.2. Порушення законодавства при внесенні записів до реєстру власників цінних паперів	386
Стаття 246. Обмеження вільної конкуренції	387
Стаття 246-1. Недобросовісна конкуренція.....	387
Стаття 246-2. Фальсифікація і контрафакція продукції	388
Стаття 247. Примушування до укладення угоди чи до відмови від її укладення.....	388
Стаття 248. Контрабанда	389
Стаття 249. Ухилення від сплати митних платежів	390
Стаття 250. Перевезення, зберігання або реалізація підакцизних товарів без маркування їх контрольними або акцизними марками.....	391
Стаття 251. Присвоєння, відчуження, підміна або приховування заарештованого чи конфіскованого майна	391
Стаття 252. Умисна неплатоспроможність	392
Стаття 253. Фіктивна неплатоспроможність	392
Стаття 254. Виключена.....	392
Стаття 255. Обман замовників.....	393
Стаття 256. Одержання незаконної винагороди за виконання робіт, пов'язаних з обслуговуванням населення	393
Стаття 257. Недоброякісне будівництво	393
Стаття 258. Порушення правил експлуатації, ремонту та реконструкції квартир у багатоквартирному будинку.....	394
ГЛАВА XI. ІНФОРМАЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ ТА ЗЛОЧИНИ В ОБЛАСТІ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ	395
Стаття 259. Несанкціонований доступ до комп'ютерної інформації.....	395
Стаття 260. Неправомірні виробництво, імпорт, продаж або надання технічних засобів чи програмних продуктів.....	396
Стаття 260.1. Неправомірне перехоплення передачі інформаційних даних	396
Стаття 260.2. Порушення цілісності інформаційних даних,	

що містяться в інформаційній системі	396
Стаття 260.3. Вплив на функціонування інформаційної системи	396
Стаття 260.4. Неправомірні виробництво, імпорт, продаж або надання паролів, кодів доступу чи інших аналогічних даних	397
Стаття 260.5. Підроблення інформаційних даних	398
Стаття 260.6. Інформаційне шахрайство	398
Стаття 261. Порушення правил безпеки інформаційних систем.....	398
Стаття 261.1. Несанкціонований доступ до мереж та послуг електрозв'язку	399
ГЛАВА XII. ТРАНСПОРТНІ ЗЛОЧИНИ.....	399
Стаття 262. Порушення правил польотів.....	399
Стаття 263. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.....	399
Стаття 264. Порушення правил безпеки руху або експлуатації транспортних засобів особою, яка керує транспортним засобом	400
Стаття 264-1. Керування транспортним засобом у стані сильного алкогольного сп'яніння або у стані сп'яніння, викликаного іншими речовинами	401
Стаття 265. Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів.....	401
Стаття 266. Залишення місця транспортної пригоди	402
Стаття 267. Недоброякісний ремонт шляхів сполучення, залізничних, водних, повітряних транспортних засобів або випуск їх в експлуатацію з технічними несправностями	402
Стаття 268. Умисне пошкодження або руйнування шляхів сполучення і транспортних засобів.....	402
Стаття 269. Порушення правил охорони порядку і безпеки руху	403
Стаття 270. Самовільне без потреби зупинення поїзда.....	403
Стаття 271. Умисне блокування транспортних шляхів	403
Стаття 272. Примушування працівника залізничного, водного, повітряного або автомобільного транспорту до невиконання своїх службових обов'язків.....	403
Стаття 273. Виключена.....	404

Стаття 274. Виключена.....	404
Стаття 275. Викрадення або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна	404
Стаття 276. Фальсифікація ідентифікаційних елементів автотранспортного засобу	404
Стаття 277. Виключена.....	405
ГЛАВА XIII. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ.....	405
Стаття 278. Терористичний акт	405
Стаття 278-1. Доставка, розміщення, приведення в дію або детонування вибухового пристрою чи іншого смертоносного пристрою.....	406
Стаття 279. Фінансування тероризму.....	407
Стаття 279-1. Вербування, підготовка або надання іншої підтримки в терористичних цілях	407
Стаття 279-2. Підбурювання в терористичних цілях або публічне виправдання тероризму	409
Стаття 280. Захоплення заручників.....	410
Стаття 281. Завідомо неправдиве повідомлення про терористичний акт	410
Стаття 282. Організація незаконного воєнізованого формування або участь у ньому.....	411
Стаття 283. Бандитизм.....	411
Стаття 284. Створення злочинної організації або керівництво нею.....	411
Стаття 285. Масові заворушення.....	411
Стаття 286. Дії, що дезорганізують діяльність пенітенціарних установ.....	412
Стаття 287. Хуліганство.....	412
Стаття 288. Вандалізм.....	413
Стаття 289. Піратство	413
Стаття 289-1. Злочини проти авіаційної безпеки та безпеки аеропортів	413
Стаття 289-2. Злочини проти безпеки водного транспорту	414
Стаття 290. Незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення, ремонт або збут зброї та	

босприпасів, їх розкрадання	416
Стаття 291. Недбале зберігання вогнепальної зброї та босприпасів	416
Стаття 292. Виробництво, придбання, переробка, зберігання, перевезення, використання або приведення в непридатність вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів	416
Стаття 293. Порушення правил обліку, зберігання, перевезення та використання легкозаймистих або їдких речовин	417
Стаття 294. Виключена	417
Стаття 295. Розкрадання, загроза здійснення розкрадання або вимога про передачу радіоактивних матеріалів або пристроїв, чи ядерних установок	417
Стаття 295-1. Володіння, виготовлення або використання радіоактивних матеріалів або пристроїв, чи ядерних установок	419
Стаття 295-2. Напад на ядерну установку	419
Стаття 296. Порушення правил пожежної безпеки	420
Стаття 297. Невиконання розпоряджень державного нагляду у сфері цивільного захисту	420
Стаття 298. Порушення правил експлуатації об'єктів енергетики	420
Стаття 299. Виключена	420
Стаття 300. Порушення правил при проведенні гірських або гірничо-будівельних робіт	420
Стаття 301. Порушення правил безпеки у вибухонебезпечних підприємствах або цехах	421
Стаття 301/1. Виробництво, реалізація або придбання з метою реалізації спеціальних технічних засобів, призначених для негласного отримання інформації, вчинені незаконно	421
Стаття 302. Організація жебрацтва	421
ГЛАВА XIV. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ	422
Стаття 303. Втручання у здійснення правосуддя та кримінального переслідування	422
Стаття 304. Виключена	422
Стаття 305. Виключена	422

Стаття 306. Притягнення до кримінальної відповідальності завідомо невинуватої особи.....	422
Стаття 307. Винесення неправосудного вироку, ухвали або постанови.....	423
Стаття 308. Незаконне затримання або арешт.....	423
Стаття 309. Примушування до дачі показань.....	424
Стаття 309-1. Втратила чинність.....	424
Стаття 310. Фальсифікація доказів.....	424
Стаття 311. Неправдивий донос.....	424
Стаття 312. Неправдиве показання, висновок чи неправильний переклад.....	425
Стаття 313. Відмова або ухилення свідка чи потерпілого від дачі показань.....	425
Стаття 314. Спонування до дачі неправдивих показань, неправдивого висновку, здійсненню неправильного перекладу.....	426
Стаття 315. Розголошення даних кримінального переслідування.....	426
Стаття 316. Розголошення відомостей про заходи безпеки, вжиті щодо судді та учасників кримінального процесу.....	426
Стаття 317. Втеча з місць ув'язнення.....	427
Стаття 318. Сприяння втечі.....	427
Стаття 319. Ухилення від відбування покарання у вигляді позбавлення волі.....	428
Стаття 320. Невиконання рішення судової інстанції.....	428
Стаття 321. Непокора із застосуванням насильства вимогам адміністрації пенітенціарної установи.....	428
Стаття 322. Незаконна передача заборонених предметів особам, які утримуються у пенітенціарних установах.....	428
Стаття 323. Приховування злочину.....	429
ГЛАВА XV. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ НАЛЕЖНОГО ПОРЯДКУ РОБОТИ В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ.....	429
Стаття 324. Пасивна корупція.....	429
Стаття 325. Активна корупція.....	430
Стаття 326. Одержання вигоди з впливу.....	431
Стаття 327. Зловживання владою або службовим становищем.....	432
Стаття 328. Перевищення влади або службових повноважень.....	432

Стаття 329. Службова недбалість	433
Стаття 330. Виключена	434
Стаття 330.1. Порушення режиму конфіденційності відомостей, що містяться в деклараціях про доходи та майно.....	434
Стаття 331. Виключена.....	434
Стаття 332. Службове підроблення	434
ГЛАВА XVI КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ У ПРИВАТНОМУ СЕКТОРІ.....	434
Стаття 333. Одержання хабара.....	434
Стаття 334. Дача хабара.....	435
Стаття 335. Зловживання службовим становищем.....	436
Стаття 335-1. Підробка бухгалтерських документів.....	437
Стаття 336. Виключена.....	437
ГЛАВА XVII ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	437
Стаття 337. Зрада Батьківщині.....	437
Стаття 338. Шпигунство.....	438
Стаття 339. Захоплення державної влади	438
Стаття 340. Озброєний заколот.....	438
Стаття 341. Заклики до повалення або насильницької зміни конституційного ладу Республіки Молдова.....	438
Стаття 342. Замах на життя Президента Республіки Молдова, Голови Парламенту, Прем'єр-міністра.....	439
Стаття 343. Диверсія.....	439
Стаття 344. Розголошення державної таємниці	439
Стаття 345. Втрата документів, що містять державну таємницю	440
Стаття 346. Умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, етнічної, расової чи релігійної ворожнечі, диференціації або різниці.....	440
Стаття 347. Наруга над державними символами	440
Стаття 348. Виключена.....	441
Стаття 349. Погроза або насильство щодо службової особи чи особи, що виконує громадський обов'язок.....	441
Стаття 350. Виключена.....	442
Стаття 351. Самовільне присвоєння звання посадової особи	442
Стаття 352. Самоуправство	442

Стаття 352.1. Неправдиві заяви в деклараціях	443
Стаття 353. Ухилення від строкової військової служби, скороченої військової служби чи військової служби резервістів, призваних на військові збори або по мобілізації	443
Стаття 354. Ухилення від призову за мобілізацією	443
Стаття 355. Ухилення або відмова від несення обов'язків альтернативної служби	443
Стаття 356. Ухилення у воєнний час від виконання повинностей	443
Стаття 357. Організація незаконного страйку або керівництво ним, а також перешкодження роботі підприємства, облогової та військової установи чи організації в умовах надзвичайного стану	444
Стаття 358. Виключена	444
Стаття 359. Купівля або продаж офіційних документів	444
Стаття 360. Вилучення, розкрадання, приховування, пошкодження або знищення документів, печаток, штампів чи бланків	444
Стаття 361. Виготовлення, володіння, збут чи використання підроблених офіційних документів, печаток, штампів чи бланків	444
Стаття 362. Незаконний перехід державного кордону	445
Стаття 362-1. Організація незаконної міграції	445
Стаття 363. Незаконне використання знаків Червоного Хреста	446
ГЛАВА XVIII ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ	447
Стаття 364. Умисне невиконання наказу	447
Стаття 365. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків	447
Стаття 366. Образа військовослужбовця	448
Стаття 367. Погроза військовослужбовцю	448
Стаття 368. Насильницькі дії щодо військовослужбовця	448
Стаття 369. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності між ними відносин підлеглості	448
Стаття 370. Зловживання владою, перевищення або бездіяльність влади	449
Стаття 371. Дезертирство	449

Стаття 372. Ухилення від військової служби.....	450
Стаття 373. Порушення правил поведження зі зброєю, а рівно – з речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточуючих	450
Стаття 374. Порушення статутних правил вартової служби.....	451
Стаття 375. Порушення правил несення бойового чергування.....	451
Стаття 376. Порушення статутних правил внутрішньої служби.....	451
Стаття 377. Порушення правил щодо підтримання громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.....	452
Стаття 378. Недбале ставлення до служби	452
Стаття 379. Умисне знищення або пошкодження військового майна	452
Стаття 380. Знищення або пошкодження військового майна з необережності	453
Стаття 381. Розтрата або втрата військового майна.....	453
Стаття 382. Порушення правил водіння або експлуатації машин	454
Стаття 383. Порушення правил польотів або підготовки до них	454
Стаття 384. Порушення правил кораблеводіння	454
Стаття 385. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни	454
Стаття 386. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю.....	454
Стаття 387. Добровільна здача в полон.....	455
Стаття 388. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні	455
Стаття 389. Втратила чинність	455
Стаття 390. Втратила чинність	455
Стаття 391. Втратила чинність	455
Стаття 392. Втратила чинність	455
Стаття 393. Злочини, скоєні цивільними особами Втратила чинність	455